



Ilkka Kulmala

# Mies ja hänen murheensa

Nojaamme Laajavuoren hotelliin ala-aulan porraskaiteeseen. Odotamme häviäjää. Pian on saapuva portaita alas mies, joka ei meitä kaipaa. Lyöty hahmo kaipaa ainoastaan kotisaunan hyväilevää lämpöä ja illan tyhjää rauhaa. Hänet on nujerrettu omilla hirvestymaillaan, juuri siellä missä juhlan vasta piti alkaa. Hänen autonsa pysähtyi, yksinkertaisesti sammui. Selittämättömästi, lopullisesti. Samalla tuo kirottu, mykkyä, kauniilla maalilla maskeerattu peltihirviö riisti jälleen kerran mieheltä unelman, kotikisan sankaruuden. Me tiedämme, ettei tämä mies halua tässä ja nyt heittäytyä analyysoivaksi. Mutta me odotamme. Meillä on työmme.

□ □ □

Mies saapuu. Hän harppoo ohitsemme kuin Martti Vainio Rooman kymppin toiseksiviimeisellä kierroksella. Mies on heittänyt ison repun olalleen. Ketään hän ei huomaa, ei meitä, ei muita, ei mitään. Me hyppäämme perään. Yhdellä meistä on mikrofonin, muilla lehtiä. "Hei, Juha. Sorry vaan, sulla kävi jumalattoman huono tuuri", huikkaamme jotakin sanoaksemme. Mies havahtuu. Onko täällä muitakin? "Joo, tämmöstähän tää on", mies huomaa meidät. "Kukaan ei tiää mitä tapahtuu."

□ □ □

Saamme miehen ovelta kiinni, mutta joudumme aina vaan pidentämään askeleita kestääksemme mukana: "Mikä siihen tuli?" "No, se vaan sammui. Sillä hyvä." Mies vastaa kysymyksiin lyhyttä kaavaa käyttäen, etenee kohti autoa ja pitää katseen maassa: "Ei siinä ollut enää mitään tehtävissä." Mies saapuu autolleen, yrittää livahduttaa mahdollisimman nopeasti kyyditettävän paikalle, mutta ovi on lukossa. Hänen on siis vielä hetki kestättävä meitä. "Tää oli loistava kisa. Markun kanssa on aina hieno



Samalla pihalla, jolla murheinen mies marssi, järjestettiin muutama tunti myöhemmin voitonjuhlat.

taistella. On se mahtava tunne päästä täysillä ja käydä sekuntitaistelua hänen kaltaisensa ajajan kanssa."

"Hei, missä se Kaivos on, tulis avaan tänä oven..."

□ □ □

Mies saa jeeppin oven auki, heittää repun takapenkille. "Meetkö nyt kotiin saunaan?", me kysymme. "Joo", mies vastaa. Hän ei pyydä ketään mukaan, eikä kukaan arvaa kyytiä kysyä. Jeeppi lähtee ja vie miehen.

□ □ □

Kävelen ihan hiljaa kohti täpötäyttä lehdistökeskusta, jossa tiedän jokaikisen silmät selällään päivittelevän miehen kohtaloa. Jään miettimään, kerrankin. Pysähdyn pohtimaan urheilun olemusta, näitä hetkiä jotka tuntuvat joskus kovilta – ja joista vielä kovempia paksulla paatoksella dramatisoidaan.

Mies on nyt hiljainen ja ymmärrän häntä. Jos minä olisin harjoitellut yhtä kilpailua varten samalla tavalla, jos haluaisin yli kaiken voittaa sen, ja jos olisin 400 kilometrin hurjapäisen kaasutuksen jälkeen jo vaaksan päässä nelmestamiin, niin tekninen vika ei ainoastaan mykistäisi.

Läheltä liippaasi, etten tekisi lähimmälle nokkansa eteeni työntäville ja tyhmiä kysyville niin sanotusti "häyrisiä". Eii majajyttäisi nyrkillä kuonoon.

□ □ □

Mutta onko urheilu näin vakavaa, mietin. Ei sittenkään, vastaan. Uskon, että jo tänään Laukaan Mannilassa astelee rauhoittunut, tutun leppoisia mies, jolla riittää aikaa ja juttua tutuille ja tuntemattomille kylänmiehille. Mies on kokenut, hän tuntee urheilunsa. Hän oivaltaa, että ilman voiton ja tappion hetkiä urheilussa ei olisi mitään, millä se poikkeaisi tasaisesti ja varmasti etenevästä puhallinkonsertista tai raittiuseuran juhlapuheesta.

□ □ □

Tässä se urheilun salaisuus piilee, keksin ennen kuin astun lehdistökeskukseen kuuntelemaan sen miljoonia selityksiä. Urheilussa ei mikään ole taattua. Siksi se kiehtoo ja kerää seuraajia. Kukaan ei voita olankohautuksella tai ennakkoon tehdyn repertuaarin perusteella. Urheilu pursuaa niitä samoja elementtejä, joilla jokapäiväinen taivalluksemekin meitä sopivin väliajoin ravistelee. Se nosta ja laskee, hymyilee ja ilkkuu. Sekä pitää olon epävarmana.



Didier Auriolilla oli tosiaan aihetta juhlisiin.

## Fantastista, hoki Auriol

"Fantastista", hoki Didier Auriol ja ruiskutteli kuohujuomapullon sisältöä ympäri Laajavuoren pihaa. Ranskalaisen ilo oli vilpitöntä – ja ansaittua. Hän nappasi Suurajoista maansa kaikkien aikojen parhaan sijoituksen jo ensimmäisellä yrittämällänsä.

Korsikan rallin tänä vuonna voittaneen Didier Auriolin luultin olevan pelkkä asfaltin taitaja, mutta 30-vuotias mies antoi luuloille huutia ja kyyditäsi "vain" takavetoisen Ford Sierransa kolmoseksi heti Lancia-kaksikon jälkeen.

"Luulen, että minusta tulee nyt Ranskassa aika kuuluisa. Täytyy soittaa kohta vaimolle uutisia. Tulokset tulevat meidän maahamme ainakin kolme tuntia myöhässä", Auriol iloitsi.

Suurajojen alla Auriol ilmoitti tärkeimmäksi tavoitteekseen maaliin pääsyn. Kakkostavoitteena oli ranskalaisen kuljettajan kaikkien aikojen paras suurajosijoitus eli seitsemäs sija.

"Oli tämä aika ylätys. En ole aikaisemmin ajanut kuin ehkä kuusi rallia sorateilla. Tämä oli hyvää harjoitusta myös San Remo-rallia ajatel-

len." Auriol pelkäsi etukäteen suomalaisia hyppyeitä ja hurjaa vauhtia. Kilpailun kuluessa hän kuitenkin oppi niihin ja jopa piti niistä. "Tulen tänne varmasti uudelleen", mies vanhoi. "Vaikeinta oli oppia jarruttamaan nyyplöiden päällä niin, ettei auto lentäisi kovin pitkälle. Vaarallisin tilanne oli lauantain toisella erikoiskokelalla, kun auto pomppi hypyn jälkeen pitkään, mutta onneksi ei menty ojaan." Sympaattinen ranskalaiskusi aikoi juhlaa menestystään maansa tavoin. "Totta kai viiniä, mutta ei liikaa..."



"Se ei varoitellut. Kertalakista se hyytyi."

Kartanlukija Juha Piironen oli se mies, joka sai Laajavuorella kerta toisensa jälkeen antaa samat selitykset, kertoa ja tunnelmoidsa siitä, mitä hänelle ja Juha Kankkuselle Lankamaan erikoiskokeella tapahtui. "Olimme tulleet muutaman kilometrin, kun jotakin outoa alkoi tapahtua", Piironen muisteli. "Pytyy pyytyn jälkeen hiljensi ja meno muuttui sitä mukaa aina vaan vaisummaksi."

"Olisiko nokka-akseli?"

"Yhden nyyplän päälle vielä onnistuimme mätelemaan, mutta sen jälkeen kaikki oli ohi. Juha ajoi auton tien varteen, yritti käynnistää sen uudelleen, mutta kaikki oli turha. Mitään ei tapahtunut." "Jouduimme toteamaan kohtalomme – hiljaisina poikina."

Kuljettajat jättivät Toyotan mekaanikot hinaamaan auton pois taipaleelta ja tutkimaan syytä: "Me emme sitä osanneet kuin aavistella", Piironen totei. "Hiljaiseen arvelimme, että olisiko nokka-akseli murtunut."

Rallin alkuvaiheessa Toyotan vaihdelaatikko nikotteli, viivostavaihe ei pysynyt moottorin lämmitettyä päällä: "Se vika saatiin kuitenkin pois päiväjärjestyksestä. Valkeakosken tauolla. Laatikon huolellinen vaihto tepsii."

Vauhtia piisasi

Piironen antoi Toyotalle kaikesta huolimatta hyvän arvostuksen: "Näyttimmpä ainakin,

## Piironen sai selitellä "Siis se hyytyi – varoittamatta"



Juha Piironen kertoi kuulumiset.



Murhelta oli Timo Salosellakin Mazdansa kanssa. Mutta hän sinnitteli kuin sinnittelikin maaliin asti.

että tällä autolla pystyy kilpailemaan Lanciaa kanssa." "Vauhti oli todella rajua. En muista olleeni vastaavassa kyydissä kuin vuoden 1986 Uuden Seelannin rallissa. Silloin ajoimme B-ryhmän Peugeotilla." "Kun nopeus kohoaa tällaiseksi, niin oho-paikkoja syntyy, ehkä noin yksi per erikoiskoe."

Engelmia asfaltilla

Seuraavaksi Kankkunen ja Piironen käyvät Lanciaa kimppeämään San Remossa ja RAC:ssa: "Varsinkin Englannissa meillä on taas hyvä tilaisuus hyökätä. Sen sijaan San Remon asfaltteille Toyota tuskin on valmis. Alustan kanssa on tehtävä vielä paljon töitä."

Piironen toivoi, että japanilaistehtaassa huomattaisiin nopeasti, mitä Lanciaa haastajalta vaaditaan.

"Lancia on kehittämässä Integraceensa 16-venttiilistä moottoria. Siihen mennessä meidän on saatava omaan koneeseemme selvästi enemmän tehoa."

Kuukausi toipumiseen

Suurajojen kaksinkamppailua Piironen maistutteli, vaikka lopputulos oli hänen kannaltaan surullinen: "Tällaista autourheilun pitää olla." "Muistan Juhana ja minun yhteiseltä uralta vain yhden vastaavan taistelun. Vuonna 1987 kiistelimme Olympus-rallin voitosta yhdessä Alenin ja Mikkolan kanssa. Sen kisan käänsi Kankkunen loppuvaiheessa eduksemme."

Suurajojen takaiskusta Piironen toivoo toipuvansa kuukaudessa: "San Remossa tätä tapausta ei enää kannata muistella."

"Juhan tämän päivän tunteet ymmärrän täysin. Olo on kuin olisi repäissyt ilmapallossa tulpan irti ja valtava, viikkoja kerätty lataus puhaltuisi kerralla ilmaan."